

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – КЪРДЖАЛИ

Препис-извлечение!

ПРОТОКОЛ

№ 4

**от заседание на Общински съвет – Кърджали,
проведено на 28.04.2011 г.**

РЕШЕНИЕ

№82

ПРИЕМА на основание чл.21, ал.1, т.23 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл.19, ал.2 и 3 от Закона за социално подпомагане и чл.36б, ал.1, 2 и 4 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане, Стратегия за развитие на социалните услуги в община Кърджали за периода 2011-2015 година и Годишен план за развитие на социалните услуги, заложен в Стратегията на община Кърджали за периода май 2011 г. – април 2012 г. /Приложение № 1 и № 2/

Вярно с оригинала

Общински съвет
Кърджали

Заличено на
основание
чл.4§2 и чл. 6§3
от Регламент
(ЕС) 2016/679

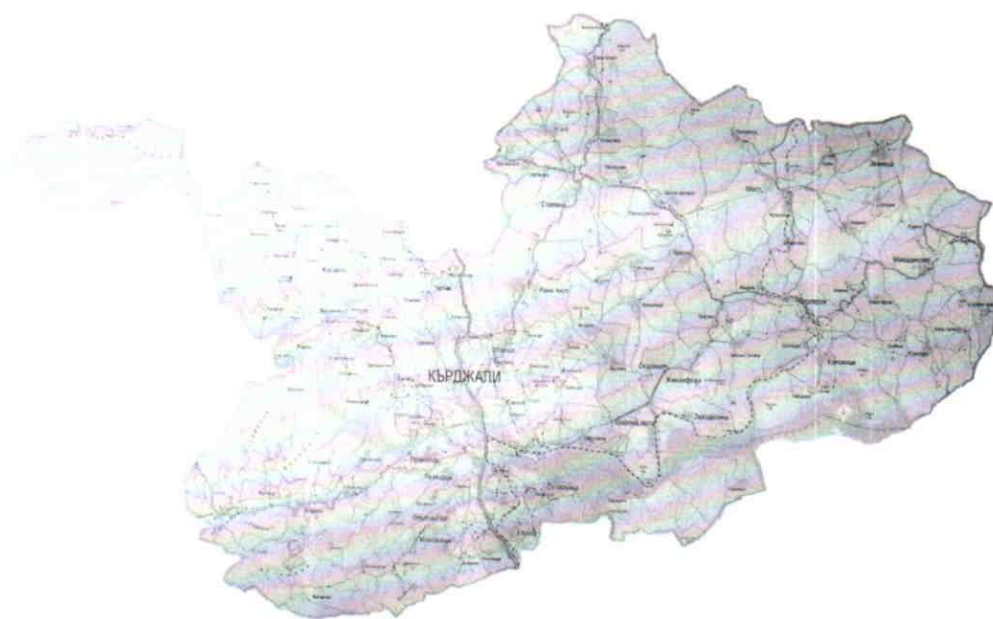
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ –
КЪРДЖАЛИ: .....

/С. НЕДЖИБ/

Заличено на
основание чл.4§2 и
чл. 6§3 от Регламент
(ЕС) 2016/679

СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ
В ОБЩИНА КЪРДЖАЛИ
2011 - 2015

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение	– стр.3
1.1 Предистория	– стр.3
1.2 Обхват и фокус на стратегията	– стр.3
1.3 Съответствие с международни, национални и местни политики	– стр.3
1.3.1. Национални приоритети в развитието на социалните услуги	– стр.3
1.3.2. Стратегически документи	– стр.3
1.3.2.1. Международни документи	– стр.3
1.3.3.2. Национални документи	– стр.4
1.3.3.3. Документи на областно и общинско ниво в област Кърджали	- стр.4
2. Изводи от анализа на ситуацията и оценка на потребностите в община Кърджали	- стр.4
2.1. Основни изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите	– стр.4
2.2. Изводи за наличните социални услуги	- стр.6
2.2.1. Изводи за услугите за деца	– стр.6
2.2.2. Изводи за услугите за възрастни и стари хора	– стр.7
3. Визия и цели	– стр.7
3.1. Визия	– стр.7
3.2. Ценности и принципи	– стр.7
3.3. Направления и приоритети на общинската стратегия	– стр.8
3.4. Приоритетни целеви групи	– стр.9
3.5. Цели	– стр.9
3.5.1. Общи и специфични цели	– стр.9
3.5.2. Ключови индикатори за реализиране на Стратегията	– стр.17
4. Отговорности и роли в изпълнението на Общинската стратегия	– стр.17
4.1. Общината	– стр.17
4.2. Дирекция „Социално подпомагане“ – Кърджали	– стр.18
4.3. РИО на МОМН – Кърджали	– стр.19
4.4. Дирекция Бюро по труда	– стр.19
4.5. Регионална здравна инспекция – Кърджали	– стр.19
4.6. Участие на НПО	– стр.20
4.7. Механизми на партньорството с други общини и сектори	– стр.20
5. Мониторинг и оценка на изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги	– стр.21
6. Ресурси	– стр.21
6.1. Структура на средствата за финансиране на социалните услуги в община Кърджали	– стр.21
6.2. Източници на финансиране	– стр.21
7. Приложения	– стр.22
7.1. Използвани съкращения	– стр.22
7.2. Комуникационна програма	– стр.23

1. Въведение

1.1 Предистория

Стратегията е основен програмен документ за единен подход към предоставянето на социални услуги на територията на община Кърджали, за постигане на ефективно планиране, разкриване, финансиране и договаряне на социалните услуги. Основание за това ни дава разбирането, че социалните услуги са един от основните инструменти по пътя на изпълнение на основните направления: деинституционализация и социално включване на уязвими групи и лица. Настоящата Стратегия ще даде възможност да се изгради мрежа от устойчиви, необходими и желани услуги в общината.

Стратегията е основана на визията за достъпни, качествени и ефективни социални услуги, отговарящи на нуждите на потребителите. Ангажираното участие на всички заинтересовани страни осигуряват социално включване, живот в подкрепяща общност и пълноценна реализация.

Стратегическите и свързаните с тях конкретни цели, дейности и индикатори за измерване на постигнатите резултати, са изведени въз основа на преглед на капацитета и ресурсите, с които понастоящем разполага община Кърджали, както и на основата на анализа на силните и слабите страни, предизвикателствата, възможностите и оценка на потребностите от социални услуги, приет на заседание на Общински съвет Кърджали с решение №146 от 17.09.2010 г.

1.2 Обхват и фокус на стратегията

Стратегическото планиране има за цел да преодолее неравномерното развитие на социални услуги и достъпа до тях. Стратегията включва социалните услуги, които предстои да бъдат разкрити, както и съществуващите вече услуги (посочва се дали те трябва да бъдат запазени в техния настоящ вид или реструктурирани). Формулирани са дейностите в сферата на социалното подпомагане и свързаните с тях сфери (здравеопазване, образование, заетост, жилищна политика и инфраструктура), които имат ключово значение за социалното включване, деинституционализация и възможности за решаване на проблемите на рисковите групи и индивиди.

Включените в стратегията социални услуги се отнасят за всички рискови групи на територията на общината. В рамките на стратегията са изведени приоритети както по отношение на целевите групи, така и по отношение на видовете услуги за периода на действието и.

1.3 Съответствие с международни, национални и местни политики

1.3.1. Национални приоритети в развитието на социалните услуги

Възприемането на определени социално-политически практики и установяването на конкретен модел на социална политика е следствие от сложно взаимодействие между политически, икономически, културни и международни фактори.

Реформите по отношение на развитието на модерни социални услуги започна през 2000 година в сферата на услуги за деца, а след това се премина към предоставяне на услуги за възрастни. На пазара на социалните услуги се появяват такива, които индивидуализират подхода към лицата и групите в риск с основна цел - интегриране в социалните общности. Въведени са отговорности на общината при управлението на социалните услуги на местно ниво. Последователната практика на децентрализация намери израз и във въвеждането на регламентите на публично-частното партньорство.

1.3.2. Стратегически документи

1.3.2.1. Международни документи

При разработването на стратегическите документи на местно и областно ниво се прилагат принципите, утвърдени в **международни нормативни актове**, в сферата на социалното развитие, като:

- Всеобща декларация за правата на човека на ООН;

- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Конвенция за правата на хората с увреждания на ООН;
- Международния пакт за социални, икономически и културни права.

1.3.3.2. Национални документи

- Национален доклад по стратегиите за социална закрила и социално включване 2008 – 2010 година.
- Национална стратегия за детето 2008 – 2018 година.
- Национална стратегия за демографско развитие на Република България 2006 – 2020 година.
- Стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008 – 2015 година.
- Национална стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България”

1.3.3.3. Документи на областно и общинско ниво в област Кърджали

- Областна стратегия за развитие на област Кърджали (2005 – 2015).
- Общински план за развитие на община Кърджали 2007-2013г.
- Областна стратегия за развитие на социалните услуги в Област Кърджали (2011 – 2015).

Общинската стратегия следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконови нормативни актове.

След приемането на нова стратегия в социалната политика и въвеждането на множество законодателни промени по посока подобряване живота на рисковите групи в обществото, българското правителство подписва Съвместен меморандум по включването, фокусиран върху въпросите на политиката по социално включване и необходимите дейности за неговото реализиране на местно и национално ниво. Реформите в социалната сфера кореспондират с препоръките на Европейския съюз в сферата на социалната политика.

Сред основните задачи в сферата на социалната политика са стимулирането на децентрализацията и разработването на общински стратегии за развитие и предоставяне на социални услуги в общността, отговарящи на местните приоритети.

2. Изводи от анализа на ситуацията и оценка на потребностите в община Кърджали

2.1. Основни изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите

В демографското развитие на община Кърджали за периода 2005 – 2009 година, не се наблюдават големи изменения. Благоприятна е възрастова структура на населението, което е важно условие за неговото възпроизводство в перспектива. През последните години се запазват положителни стойности на естествения прираст. Населението в трудоспособна възраст е с висок дял, което е благоприятен фактор за социално-икономическото развитие на общината.

Демографските проблеми на община Кърджали са свързани с цялостното ѝ социално-икономическо развитие. Характерни за общината са миграцията на общото население и по-ниското образователно равнище на селското население. Образователното равнище на населението на община Кърджали е по-ниско от средните относителни стойности за страната. Населението с високо образователно равнище е съсредоточено в град Кърджали, а ниската

степен на образование, особено в селата, не позволява да се отговори на съвременните изисквания на пазара на труда.

Прекомерната концентрация на стопанските дейности в града, зависимостта от тютюнопроизводството в селата, заедно с ниската степен на образование и застаряващо население, не позволява да се разгърнат съвременни производства на алтернативни селскостопански култури. Липсата на поминък, социални услуги и инфраструктура застрашава още 30 села и махали от обезлюдяване в близките 10 години.

Преобладаващият брой на микро и малките фирми до 50 човека в общината (98%), характеризира се с ниска добавена стойност, определя общинската икономика като нискоефективна. Малкият и среден бизнес се развива самостоятелно, без връзки с големи водещи предприятия, което създава неопределеност в развитието му и крие риск от структурна неустойчивост.

Наличието на много природни забележителности и културно-историческо наследство от световна величина, подходящи за развитие на туризъм, все още е неизползван потенциал за развитие, поради липса на подходяща туристическа инфраструктура, навици и умения за предлагане на "завършен туристически продукт".

Анализирайки състоянието на безработицата в община Кърджали се очертават следните **проблеми**: висок дял на безработните жени; на безработните с основно и по-ниско образование; на безработните без квалификация. Липсата на възможности за мъжката работна ръка я принуждава да търси реализация във вътрешността на страната или в чужбина;

Основните недостатъци и проблеми на системата за здравеопазване са свързани със: застаряването на квалифицирания медицински персонал, с тенденция на задълбочаване (липса на млади лекари по определени специалности); недостига на общо практикуващи лекари в индивидуалните практики в селата; големия брой лица без здравни осигуровки. Окрупняването на лекарските практики в общината води до затруднен достъп на живеещите в отдалечените и труднодостъпни населени места и махали до лекарска помощ и понижава качеството на здравното обслужване на населението.

При анализирание на ситуацията по отношение на предоставяне на образователни услуги в община Кърджали като основни проблеми се открояват: намаляване броя на децата в училищна възраст; оптимизиране на училищната мрежа; съществуване на паралелки под определения минимален праг и сформираването на слети паралелки, което води до спад в качеството на образованието. Тревожна е тенденцията за запазване на сравнително високия брой на деца, които са отпаднали от училище или не са обхванати от образователната система.

По отношение на жилищните условия, може да се направи заключение, че Общината не е в състояние да задоволи жилищните потребности на всички нуждаещи се млади и социално слаби семейства, на лицата с различна степен на увреждания. Факт е и това, че сегашната система за изграждане на общински жилища е в дълбока криза. Тя няма нито надеждно осигурени ресурси, нито пък е присъща за модерното европейско управление на общините. Необходимо е Община Кърджали да разгледа възможностите и алтернативите за строителство на жилища за социално слаби семейства.

Финансовият анализ на дейностите в Община Кърджали показва, че социалните услуги в общата структура на разходите за държавни дейности за 2010 г. са с дял от 1,67%, като съставляват почти 64% от всички разходи по функцията. В структурата на разходите за местни дейности разходите за социални услуги заемат едва 6-то място с 1,03% (съставляващи останалите 36% от общите социални разходи в общината). Почти двукратното превишение на разходите за държавно-делегираны дейности над разходите за местни социални дейности показва голямата зависимост на развитието в този сектор от волята на централните управленски органи. От друга гледна точка обаче социалните услуги могат да се разглеждат като възможност за допълнителна заетост и решаване на някои неотложни проблеми. Направените разчети за 2009 г. и 2010 г. показват, че според относителния дял на функция Социално осигуряване и грижи, тя не е сред

основните приоритети на община Кърджали (осмо място за 2009 г. с 3% и седмо място за 2010 г. с 1,36%).

2.2. Изводи за наличните социални услуги

Социалните услуги са разположени в гр.Кърджали. До 2009 година само услугата „личен асистент“ и отчасти Домашен социален патронаж се предоставяше в селата. През 2009 година по селата започна предоставянето на услугата „домашен помощник“ и въпреки притесненията, че тя няма да се приеме, ако се извършва от чужди на семейството лица, тя беше приета добре. Не се наблюдават изкуствено съществуващи услуги, които да не посрещат конкретни нужди в общността. Преобладават услугите в общността, както за деца, така и за възрастни.

- В община Кърджали услугите, свързани с оказване подкрепа на родители и деца (напр. училище за родители, училищна подкрепа, информиране на децата за техните права и отговорности, услуги за свободното време на деца) са ограничени. Около 80% от анкетираният считат, че най-необходими са услугите за деца и семейства в риск.
- Повечето от съществуващите услуги за деца и възрастни лица в община Кърджали имат нужда от разширяване на достъпа до тях, което ще обезпечи не само пълния капацитет на услугата, но ще подобри значително качеството на предлаганите дейности в тях. Проучването показва, че потребителите на социални услуги са доволни от тяхното качество. Препоръките са свързани с увеличаване на видовете социални услуги и техния капацитет и продължителността на предоставянето им.
- За най-желаната услуга от потребителите и техните близки - „личен асистент“, по данни на Д"СП", към 30.06.2010г. чакат около 150 човека. Голямо одобрение получават услугите „социален асистент“ и „домашен помощник“. 83% от ползващите социални услуги не са склонни да заплащат за тях, а само 17% от тях одобряват частичното заплащане. Почти 100% смятат, че държавата или общината трябва да осигуряват финансирането на социалните услуги;
- Персоналът от действащите социални услуги се нуждае от методическа подкрепа, периодични обучения и регулярни супервизии.

2.2.1. Изводи за услугите за деца:

- Услуги в общността за деца са развити в гр.Кърджали, където е и най-големият брой детско население. Те посрещат приоритетно нуждите на деца с увреждания. На настоящия етап не се използва изцяло техният капацитет, въпреки наличието на потенциални ползватели, поради проблеми с транспорта. Извън подкрепа остават деца с увреждания в селските райони.
- Тъй като има една специализираната институция за деца и е започнала работа по нейното преустройство се счита, че процесът на деинституционализация няма да бъде затруднен. Проблеми в процеса на деинституционализация на грижите за деца може да предизвикат настанените деца от други общини и забавеното стартиране на работата със семействата на настанените деца от страна на персонала на институцията. Още повече, че беше констатирано негативното отражение на липсата на социален работник в ДМСГД.
- Анализът на настаняванията в ДМСГД показва, че въпреки намаляващия брой на настанявания, все още има случаи, при които децата се настаняват поради бедност на семейства. Съществуващият проблем би могъл да се реши, чрез развитие на услуги в

общността за подкрепа на семейства в риск (деца с един родител, бедни семейства, млади майки).

- Положителното е, че в община Кърджали функционират услуги за деца и младежи, които посрещат конкретни нужди на общността, насочени към здравна и психосоциална подкрепа и имат капацитет за работа в мрежа.
- В общината не са развити услугите: приемна грижа (през 2009 г. само 1 дете е настанено при приемни родители); подкрепа на деца и младежи с отклоняващо се поведение; подкрепа на деца в риск за отпадане от училище и необхванати от образователната система.
- Необходими са социални услуги за предотвратяване на настаняването на деца в институции.
- Необходимо е да се направи проучване и да се предвидят нови видове социални услуги за деца и за подкрепа на техните родители.

2.2.2. Изводи за услугите за възрастни и стари хора:

- През последните години усилено се развиват услугите в общността за възрастни с увреждания, особено в града, където тази рискова група е голяма.
- Тенденция през последните три години за непълно използване капацитета на Дома за стари хора дава основания да се смята, че е необходимо подобряване на дейността по информироване на потенциалните ползватели.
- Най-развитата услуга в общността за стари хора е Домашният социален патронаж, който би могъл да разшири обхвата на дейностите за подобряване на социалната подкрепа на клиентите чрез търсене на възможности за допълнително финансиране, което да намали броя на хората, които се отказват от ползване на услугата, поради завишаване на таксите.
- Необходимо е да се направи проучване и да се предвидят нови видове социални услуги за възрастни хора с увреждания и стари хора.

3. Визия и цели

3.1. Визия

В дългосрочен план общинската стратегия за социални услуги цели да превърне община Кърджали в територия с достъпни, разнообразни и качествени социални услуги, които допринасят за подобряване качеството на живот, максималната самостоятелност, пълноценната реализация и грижа за възрастни и деца с различен статус и групи в риск.

3.2. Ценности и принципи

Настоящата общинска стратегия утвърждава следните ценности и принципи при планирането и предоставянето на социални услуги:

- Солидарност, толерантност и прилагане на недискриминационни практики;
- Зачитане на човешките права и съответствие на социалните услуги с добрите международни практики;
- Интересите на детето и потребителите да бъдат водещи при планиране и предоставяне на социални услуги;
- Съответствие с реалните потребности на потребителите;

- Осигуряване на достатъчно социални услуги, даващи възможност за личен избор на потребителя;
- Равен достъп до услуги за всички рискови групи и уязвими общности, живеещи на територията на общината;
- Насърчаване на услугите в общността;
- Ефективност и ефикасност на социалните услуги;
- Прилагане на иновации при планираните услуги и мерки;
- Прозрачност и отчетност при планирането и усвояването на финансовите средства;
- Осигуряване на подкрепа на персонала за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти;
- Равноправно и ангажирано участие на всички заинтересовани страни – институции, бизнес и граждански сектор, при планирането, разкриването, развитието и предоставянето на социални услуги.

3.3. Направления и приоритети на общинската стратегия.

Стратегията обхваща:

- Развитие и усъвършенстване на съществуващите социални услуги през следващите 5 години (2011 - 2015);
- Разкриване на нови социални услуги за изведените приоритетни целеви групи;
- Развитие на партньорства;
- Подобряване качеството на социалните услуги в община Кърджали.

За да се постигне качествена промяна в социалната среда и желаното бъдещо равнище на социалните услуги, предначертано от визията на Стратегията, е необходима целенасочена интервенция в няколко приоритетни направления.

Избраните **приоритетни направления** за съдържанието на социалните услуги включват:

Приоритетно направление 1:

Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Това са широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата. Деинституционализацията на грижите за деца ще донесе коренна промяна в социалните услуги в общината. Необходимо е да се развие мрежа от услуги с цел подкрепа на семействата в риск и превенция на изоставянето, както и извеждане на децата от ДМСГД- Кърджали.

Приоритетно направление 2:

Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на грижи за хората в неравностойно социално положение, осигурявайки достъп до качествени социални, здравни и образователни услуги в общността.

Приоритетно направление 3:

Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.

Създаване на условия за предоставяне на качествени грижи за старите хора, насочени към по-добър социален живот, като се съблюдава принципа за независимост и се съобразяват с индивидуалните им потребности и желания.

Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности обхващат:

Приоритетно направление 4:

Развитие на човешките ресурси.

При анализа на потребностите от социални услуги се очертава важната роля на Община Кърджали в процеса на тяхното планиране и управление и необходимостта от съответстваща промяна на административната структура, която да отговаря на съвременните изисквания. Недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран от всички участници като един от основните рискове за реализацията на Стратегията. Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.

Приоритетно направление 5:

Изграждане на партньорства.

Въвеждането на ефективна система от социални услуги изисква изграждане и развитие на партньорства между различните сектори - институции, бизнес и граждански структури.

3.4. Приоритетни целеви групи

Приоритетните целеви групи, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване в община Кърджали са:

- Семейства с деца в риск;
- Деца, отглеждани в специализирани институции;
- Деца в риск, включително необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище;
- Деца и лица с увреждания;
- Етнически общности в неравностойно положение, които живеят в социална изолация и структурна бедност;
- Хора в риск от всички целеви групи, живеещи в изолирани малки населени места, без достъп до социални и др. услуги;
- Стари хора, със специален фокус към самотно живеещите в изолирани селски райони;

3.5. Цели

3.5.1. Общи и специфични цели

Във всяко приоритетно направление на Общинската стратегия са набелязани общи и специфични цели, мерки и дейности:

Приоритетно направление 1:

Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца

Обща цел 1. Да се подобри комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, за предотвратяване на рисковите фактори по отношение на изоставянето на децата и максимално намаляване на броя децата в ДМСГД-Кърджали.

Специфична цел 1.1. Повишаване на информираността на рисковите групи по отношение на негативните последици за развитието на децата, отглеждани в институции.

Мярка 1.1.1. Разработване на общинска програма за повишаване на информираността на рисковите групи.

Дейност 1.1.1.1. Провеждане на общински информационни кампании, фокусирани към местните общности с цел, превенция на изоставянето на деца в институции. Създаване на информационен портал, брошури и публикации в медиите.

Дейност 1.1.1.2. Провеждане на информационни срещи и обучения на рискови групи и общности по превенция на изоставянето на деца. Дейностите ще се провеждат от центрове за социални услуги (ЦОП и други), които имат ресурси за работа с местни общности.

Дейност 1.1.1.3. Използване на медиатори в рисковите групи за предотвратяване на ранните бракове и подкрепа на самотни бъдещи майки с цел превенция на изоставянето.

Мярка 1.1.2. Общински програми и мерки за здравна профилактика и семейно планиране.

Дейност 1.1.2.1. Приемане и прилагане на цялостна програма за здравна профилактика на майчинството/бременността, насочена към нежелана и рискова бременност сред уязвими групи и лица.

Специфична цел 1.2. Ранно идентифициране на случаи, при които съществува риск за настаняване на деца в институции и оказване на социална и психологическа подкрепа на семействата за предотвратяване на изоставянето на деца.

Мярка 1.2.1. Изграждане на партньорска мрежа от институции и организации в сферата на здравеопазването, образованието и социалното подпомагане и създаване на координационен механизъм за ранно идентифициране и работа с лица и семейства, при които съществува риск от изоставяне на деца.

Специфична цел 1.3. Подобряване на системата за социална подкрепа на семейства в риск от изоставянето на деца чрез предоставянето на адекватни услуги.

Мярка 1.3.1. Разкриване на центрове за социални услуги в общността, осигуряващи помощ, подкрепа, консултации, обучения и взаимопомощ на семейства в риск.

Дейност 1.3.1.1. Разработване на проект по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” за изграждане на ЦОП.

Дейност 1.3.1.2. Сформиране на мобилни екипи за ранна превенция на изоставянето на деца.

Мярка 1.3.2. Осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството и обучение на децата със специални образователни потребности.

Дейност 1.3.2.1. Осигуряване на достъпна среда за децата с увреждания.

Дейност 1.3.2.2. Предоставяне на услуги, подпомагащи обучението на деца със специални образователни потребности.

Мярка 1.3.3. Развитие на родителския капацитет и превенция на рисковото сексуално поведение по отношение на изоставянето на деца и настаняването им в институции.

Дейност 1.3.3.1. Проучване и идентифициране на потребностите на непълнолетни и самотни родители.

Дейност 1.3.3.2. Провеждане на обучение за повишаване на родителския капацитет и превенция на изоставянето.

Специфична цел 1.4. Развитие на услуги, заместващи родителската грижа.

Мярка 1.4.1. Утвърждаване на социалната услуга приемна грижа, като приоритетна в процеса на деинституционализацията на грижите за деца.

Дейност 1.4.1.1. Създаване на Областен център за приемна грижа в гр.Кърджали. Областният център ще подпомага местните структури, осигуряващи подкрепа на приемните семейства в общността.

Дейност 1.4.1.2. Създадения Център за обществена подкрепа ще участва в предоставянето на услугата „Приемна грижа“.

Дейност 1.4.1.3. В рамките на услугата „Приемна грижа“ ще се създават алтернативни форми за краткосрочна грижа за изоставени деца (новородени и по-големи) с настаняване по спешност като превенция на настаняването в специализирани институции. Определяне на 2-3 професионални приемни семейства за спешно краткосрочно настаняване на изоставени деца - новородени и на по-късна възраст - за периода на процедурите по осиновяване, или за намиране на решение за грижата за детето (настаняване при близки и роднини, приемна грижа или ЦНСТ).

Специфична цел 1.5. Трансформиране и закриване на ДМСГД-Кърджали.

Мярка 1.5.1. Оценяване потребностите на децата от ДМСГД-Кърджали с цел определяне на възможностите за деинституционализация.

Дейност 1.5.1.1. Създаване и развитие на интердисциплинарен екип по деинституционализация на децата от ДМСГД-Кърджали.

Мярка 1.5.2. Планиране на етапите за закриване на ДМСГД-Кърджали през периода 2011 - 2015г.

Дейност 1.5.2.1. Да се разработи план за трансформиране и закриване на ДМСГД-Кърджали в съответствие с приоритетите на Общинската стратегия. В плана се включва

изпълнението на всяка конкретна стъпка при реструктурирането на институцията, включително планиране на етапите на извеждане на децата и постепенно намаляване на нейния капацитет. Изготвят се индивидуални оценки на настанените деца, установяват се контакти със семействата и близките им, изготвя се на план за действие за всяко дете.

Дейност 1.5.2.2. Разработване на план за разкриване на социални услуги в подкрепа на майчинството, превенция на изоставянето със специален фокус към деца с увреждания и иновативни услуги в общността в сградата на ДМСГД-Кърджали. Закриването на ДМСГД ще се извърши паралелно с постепенното изграждане на пакет от нови услуги за новородени и техните семейства, с участието на персонала на ДМСГД. С предимство ще се развият социално-здравни услуги в общността (диагностика и рехабилитация, дневни и почасови грижи, консултиране и др.) и резидентен тип услуга (хоспис) за деца от 0 до 7 г., които не могат да бъдат отглеждани в домашна среда (капацитет 20).

Дейност 1.5.2.3. Разработване на мерки за квалификация и преквалификация на персонала в ДМСГД и използване на човешкия ресурс за участие в предоставянето на други социални услуги.

Дейност 1.5.2.4. Във връзка с превенция на изоставянето на деца с увреждания се предвижда изграждане на център за социална рехабилитация и интеграция в сградата на ДМСГД с възможности за обслужване на деца с родител и център за временно настаняване от семеен тип (от 1 до 2 месеца) за деца с увреждания.

Дейност 1.5.4.5. Във връзка с ранната превенция на изоставянето на деца да се разкрие звено „Майка и бебе“ в сградата на ДМСГД.

Мярка 1.5.3. Развитие на услуги за реинтегриране на децата от ДМСГД-Кърджали в биологичното, разширеното или приемното семейство.

Дейност 1.5.3.1. Формиране на екип за реинтеграция на децата от ДМСГД – Кърджали.

Дейност 1.5.3.2. Работа на екипа по извеждане на децата от институцията - възстановяване и поддържане на връзки със семейството или установяване на контакт с негови роднини; консултиране (социално, правно, психологическо), информиране, посредничество; настаняване в приемно семейство.

Мярка 1.5.4. Изграждане на центрове за настаняване от семеен тип за извеждане на деца от ДМСГД-Кърджали.

Дейност 1.5.4.1. Изграждане на три нови центъра за настаняване от семеен тип за деца без и с увреждания, отглеждани в ДМСГД-Кърджали.

Дейност 1.5.4.2. Изграждане на Център за социална рехабилитация и интеграция за работа с децата от центровете за настаняване от семеен тип.

Мярка 1.5.5. Осиновяване на деца, отглеждани в ДМСГД-Кърджали.

Приоритетно направление 2:

Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица

Обща цел 2. Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение.

Специфична цел 2.1. Развитие на социални, здравни и превантивни услуги за уязвими групи, основани на принципите на мобилната работа, здравно-социалния подход и медиаторството в общността.

Мярка 2.1.1. Разкриване и развитие на центрове за предоставяне на социални, здравни и превантивни услуги в общността.

Дейност 2.1.1.1. Разширяване на дейността на съществуващия Дом на здравето към Регионална здравна инспекция, като се включат младежи, необхванати от образователната система и други уязвими групи в провеждането на беседи за здравословен начин на живот.

Дейност 2.1.1.2. Разкриване и развитие на два младежки клуба в общността за мобилна социална работа с млади хора в риск.

Дейност 2.1.1.3. Продължаване на дейността на Превантивно-информационният център към Общински съвет по наркотични вещества, която да води към трайна промяна в нагласите на деца и младежи с отклоняващо се поведение.

Дейност 2.1.1.4. Разработване на план за разширяване на дейността и обхвата на помощно училище с интернат „Д-р Петър Берон“.

Дейност 2.1.1.5. Подпомагане на дейността на консултативния център за жени, жертва на насилие към народно читалище „Обединение 1913“

Дейност 2.1.1.6. Подпомагане дейността на обществената трапезария, изградена към храм „Успение Богородично“- кв.Гледка.

Мярка 2.1.2. Разработване и приемане на план за подобряване на жилищната политика на община Кърджали към групите в риск.

Мярка 2.1.3. Проучване на рисковите групи, които бяха отразени в анализа на потребностите от социални услуги, но за които няма достатъчно данни за структурата, обхвата и конкретните нужди от социални услуги – лица с ментални проблеми; зависими или злоупотребяващи с психоактивни вещества и алкохол; лица с асоциално поведение; деца със специални образователни потребности, които не ползват услугите на Ресурсния център; непълнолетни родители; деца в непълни семейства; деца в риск от отпадане от училище; деца, чиито родители са в чужбина; деца жертва на насилие; други.

Специфична цел 2.2. Развитие на социални, здравни и превантивни услуги за лица, жертва на насилие, с рисково поведение и за лица, нуждаещи се от подкрепа за ресоциализация.

Мярка 2.2.1. Предоставяне на услуги за помощ и подкрепа на лица, жертва на насилие, с рисково поведение и за лица, нуждаещи се от подкрепа за ресоциализация.

Дейност 2.2.1.1. Да се разкрие кризисен център в гр.Кърджали.

Дейност 2. 2.1.2. Изграждане на ефективна система за взаимодействие между РЗИ, общопрактикуващите лекари, гинеколози, ТЕЛК, ЛКК и Д"СП" за превенция на здравето, ранна диагностика на заболявания, рисково поведение и други. Пълноценно използване на ресурса на програма СИНДИ.

Специфична цел 2.3. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване и разширяване на услуги и грижи в общността.

Мярка 2.3.1. Подобряване качеството и разширяване на обхвата на съществуващите услуги за лица с увреждания.

Дейност 2.3.1.1. Да се подобри достъпа до Дневен център за деца с увреждания „Надежда“, чрез осигуряване на специализиран транспорт.

Дейност 2.3.1.2. Участие на община Кърджали в осъществяването на проекти за предоставяне на социални услуги „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“.

Дейност 2.3.1.3. Разширяване на дейността и териториалния обхват на Домашен социален патронаж.

Дейност 2.3.1.4. Разработване на план за разширяване на дейността на Дневен център за психосоциална рехабилитация на лица с хронични психиатрични разстройства „Орфей“-Кърджали.

Дейност 2.3.1.5. Разработване на план за разширяване на дейността и обхвата на дневен център за деца с увреждания от 0 до 6-годишна възраст към ДМСГД-Кърджали.

Дейност 2.3.1.6. Разкриване на Бюро за социални услуги.

Дейност 2.3.1.7. Продължаване работата в общината за подобряване на инфраструктурата за облекчаване достъпа на хората с увреждания до сгради и институции.

Мярка 2.3.2. Разкриване и развитие на дневни центрове и услуги в домашна среда.

Дейност 2.3.2.1. Разкриване на Дневен център за младежи и възрастни хора с увреждания.

Дейност 2.3.2.2. Използване капацитета на Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности.

Дейност 2.3.2.3. Разкриване на дневен център за социална рехабилитация и интеграция на лица с зрителни увреждания.

Мярка 2.3.3. Разкриване и развитие на услуги, подпомагащи заетостта на хора с увреждания.

Дейност 2.3.3.1. Изграждане на център за информация и бизнес съвети за хора с увреждания и хора, преодолели зависимост.

Мярка 2.3.4. Разкриване на резидентен тип грижа от семеен тип, подпомагаща деинституционализацията на настанените в институции на територията на страната хора с увреждания.

Дейност 2.3.5.1. Изграждане на 2 защитени жилища за хора с психични заболявания и с умствена изостаналост.

Приоритетно направление 3:

Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел 3. Подобряване на съществуващите грижи за възрастни хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността и в семейна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.

Специфична цел 3.1. Разкриване и развитие на качествени социални услуги в общността, адекватни на потребностите и интересите на старите хора.

Мярка 3.1.1. Разкриване и развитие на центрове за социални услуги, включващи различни форми за социално-психологическа работа.

Дейност 3.1.1.1. Подобряване информираността за условията в Дома за стари хора.

Дейност 3.1.1.2. Изграждане на дневен център за стари хора към Дома за стари хора в гр.Кърджали.

Дейност 3.1.1.3. Разкриване на Академия за възрастни хора към клубовете на пенсионера - обучение в сфери по желание, даващи възможност за социално включване на хората от третата възраст.

Дейност 3.1.1.4. Разширяване функциите на съществуващите клубове на пенсионера чрез предоставяне на социални услуги на всички желаещи мъже и жени (с гарантирана равнопоставеност на половете при ползване на клубната база). Развитие на клубните дейности по посока на потребностите и интересите на различни групи пенсионери.

Дейност 3.1.1.5. Проучване на необходимостта от обзавеждане на микродомове за стари хора към Домашен социален патронаж.

Мярка 3.1.2. Разширяване на услугите „Социален асистент“, „Домашен помощник“ и „Домашен социален патронаж“.

Приоритетно направление 4:

Развитие на човешките ресурси

Обща цел 4: Повишаване качеството на социалните услуги чрез създаване на система за развитие на човешките ресурси.

Специфична цел 4.1. Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и контрол за повишаване качеството на социалните услуги.

Мярка 4.1.1. Утвърждаване ролята на Обществения съвет по социално подпомагане и услуги в община Кърджали като орган за наблюдение, оценка и контрол на предоставяните социални услуги.

Дейност 4.1.1.1. Разработване и приемане на годишен план за дейността на Обществения съвет по социално подпомагане и услуги в община Кърджали.

Дейност 4.1.1.2. Проучване нуждите от определени дефицитни специалности и изготвяне на предложение до Общински съвет за отпускане на стипендия за тях.

Дейност 4.1.1.3. Към дирекция „Социални дейности и превенция на здравето“ да се създаде ресурсен център за подготовка на кадри за предоставяне на качествени социални услуги.

Дейност 4.1.1.4. Проучване на възможностите за използване на здравни медиатори в община Кърджали.

Специфична цел 4.2. Изграждане и развитие на капацитет за планиране и управление на социалните услуги.

Мярка 4.2.1. Повишаване качеството на планиране и управление на социалните услуги чрез промяна на административната структура на Община Кърджали.

Дейност 4.2.1.1. Създаване на дирекция „Социални дейности и превенция на здравето“.

Специфична цел 4.3. Изграждане и развитие на система за повишаване на професионалната компетентност на лицата и организациите, предоставящи социални услуги.

Мярка 4.3.1. Разработване на програма за обучение и методическа подкрепа на лицата и организациите, предоставящи социални услуги.

Дейност 4.3.1.1. Проучване на нуждите от обучение на заетите в социалната сфера.

Дейност 4.3.1.2. Изготвяне на годишен график за провеждане на обучения и оказване на методическа подкрепа на лицата и организациите, предоставящи социални услуги.

Дейност 4.3.1.3. Създаване на информационно-образователен портал на сайта на община Кърджали за заетите в социалната сфера.

Дейност 4.3.1.4. Създаване на методика за подбор на лицата, желаещи да работят в различните социални услуги на територията на общината.

Приоритетно направление 5:

Изграждане на партньорства

Обща цел 5: Повишаване качеството на социалните услуги чрез изграждане и развитие на партньорства между общините и организациите от различните сектори в община Кърджали.

Специфична цел 5.1. Да се развива междуобщинското партньорство в предоставянето на социални услуги.

Мярка 5.1.1. Създаване на система за обмен на информация между общините от област Кърджали за наличните социални услуги и техния капацитет, с цел максимално използване на ресурсите.

Дейност 5.1.1.1. Създаване на карта на социалните услуги в община Кърджали – местоположение, капацитет, свободни места за потребители, свободни работни места. Информацията ще бъде достъпна на сайта на община Кърджали.

Специфична цел 5.2. Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно партньорство за развитие на различни видове социални услуги.

Мярка 5.2.1. Разработване на координационен механизъм за ранно идентифициране и работа с лица и семейства, при които съществува риск от изоставяне на деца.

Мярка 5.2.2. Насърчаване участието на бизнеса и гражданския сектор за партньорство с община Кърджали при разработването на проекти в социалната сфера.

Мярка 5.2.3. Разработване на Комуникационна програма за насърчаване прякото участие на всички заинтересовани страни при реализацията на Общинската стратегията.

3.5.2. Ключови индикатори за реализиране на Стратегията.

Постигането на набелязаните дългосрочни и конкретни цели в рамките на следващите пет години ще създаде условия за устойчиво подобряване на качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общности в неравностойно положение.

Основните индикатори за промяната в системата на социалните услуги са:

- Предоставени нови социални услуги за деца и младежи чрез разкриване на три ЦНСТ, две Защитени жилища и един ЦОП.
- Увеличение с 25% на териториалния обхват на рисковите общности и индивиди чрез развитие на мобилни услуги за нуждаещи се хора и рискови групи;
- Закрита 1 специализирана институция за деца;
- Намаляване на броя на изоставените деца с 10 % годишно;
- Повишен капацитет за управление на социалните услуги – изградена общинска структура за управление; проведени 5 обучения;
- Развити партньорства за социално включване на уязвими общности и рискови групи – разработен координационен механизъм за ранно идентифициране и работа с лица и семейства, при които съществува риск от изоставяне на деца; разработени 5 съвместни проекта в социалната сфера.
- Предотвратена институционализация на 60% от децата в риск от изоставяне чрез настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване;
- Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 15% от лицата с увреждания чрез предоставяне на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;
- Осигурени услуги, подкрепа и грижи за лица с увреждания – разширяване на териториалния обхват на ДЦДУ „Надежда“; разкриване на ДЦВХУ;
- Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 25% от старите хора с приоритетно обхващане на самотно живеещите.

4. Отговорности и роли в изпълнението на Общинската стратегия

4.1. Общината

Общината отговаря за изпълнението на Общинската и на Областната стратегии а развитие на социалните услуги. Разработва, приема и осъществява годишни планове за развитие на социалните услуги. Развива интегрирани политики в подкрепа на лица и групи в риск. Осъществява мониторинг и оценка на качеството на социалните услуги.

Роля и отговорности на Общинския съвет:

- Обсъжда и приема Общинска стратегия за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния план за изпълнението ѝ по предложение на Кмета на общината;
- Одобрява доклад за изпълнението на годишния план за развитие на социални услуги по предложение на Кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината;
- Взема мотивирани решения за откриване, закриване, промяна на вида и/или промяна на капацитета на социалната услуга, съгласно чл.36в, ал.3 от Правилника за прилагане Закона за социално подпомагане.

Кметът на общината:

- Организира изработването на общински програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и след съгласуване с Обществения съвет по социално подпомагане и услуги, ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на общинския план за развитие на социални услуги;
- Търси възможности за финансиране от различни източници за реализиране на социални услуги, заложи в Общинската стратегия.

Общественият съвет по социално подпомагане и услуги:

Общественият съвет по социално подпомагане и услуги е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в общината. Неговата роля е:

- Обсъжда Общинската стратегия и осъществява обществен контрол върху развитието на социалните услуги и инициативи;
- Стимулира развитието на междусекторното партньорство за реализиране на Стратегията на територията на общината;
- Съдейства за координиране на дейността по предоставяне на социални услуги, съгласно ЗСП;
- Осъществява контрол върху качеството на социалните услуги в съответствие с утвърдените критерии и стандарти;
- Изготвя становища за откриване и закриване на специализирани институции за социални услуги на територията на общината.

4.2. Дирекция „Социално подпомагане“ - Кърджали (с отделите си „Хора с увреждания и социални услуги“ и „Закрила на детето“):

- Съвместно с Общинска администрация – Кърджали работи за осъществяване на държавната политика в областта на социалното подпомагане и предоставянето на социални услуги, съдейства за реализирането на програми и проекти в тези области;

- Подава информация за дейността си в областта на социалното подпомагане и социалните услуги на Кмета на община Кърджали, Общински съвет и Обществения съвет по социално подпомагане и услуги;
- Прави проучвания за лицата и групите в риск, идентифицира техните потребности и прави предложения до Кмета на общината за разкриване на нови социални услуги;
- Дирекция „Социално подпомагане“ и отдел „Закрила на детето“ управляват случаите на хората и децата в риск; разработват оценки и индивидуални планове за децата и лицата, настанени в специализирани институции;
- Събира и актуализира данни за базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги.

4.3. РИО на МОМН – Кърджали:

Регионалният инспекторат по образование на МОМН - Кърджали координира и изпълнява дейности, свързани с осигуряването на достъп до качествено образование на деца и ученици, интеграция в системата на образование на рискови групи (необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище).

Важна роля в реализацията на мерките в сферата на образованието, заложи в Стратегията, изпълняват Екипът за комплексно педагогическо оценяване към РИО на МОМН, както и Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности (РЦПНОВДУСОП).

РИО на МОМН - Кърджали:

- Оказва съдействие и подпомага интеграцията в системата на образование на децата с увреждания отглеждани в семействата;
- Осигурява методическо ръководство и насърчава училищата за развитие на дейности съвместно с ЦОП и НПО за работа с рискови групи ученици; за разработване на програми и проекти; за превенция на рисковото поведение на деца; за реинтеграция в системата на образование на отпаднали ученици, за задържането им в училище чрез участие в извънкласни дейности според индивидуалните им интереси и за наваксване на образователни пропуски;
- Осигурява контрол върху обхващането на всички деца на територията на община Кърджали в предучилищна подготовка и възпитание, върху редовното посещение на ученици в училище. Предоставя информация на Община Кърджали за броя на необхванатите деца, както и за броя на учениците, които са отпаднали или са в риск да отпаднат от училище.

4.4. Дирекция Бюро по труда

- Съвместно с Общинска администрация–Кърджали и институциите от други сектори работи за осъществяване на държавната политика по заетостта и обучението на възрастни от рисковите групи, определени в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги;
- Подпомага разработването и реализирането на програми и мерки за насърчаване на заетостта и предприемачеството на лица в риск - възрастни с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, в това число хора от малцинствени групи в обособени квартали;
- Консултира младежи, напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и осъществява посредничество при намиране на работа;
- Осъществява посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи с цел намиране на работа.

4.5. Регионална здравна инспекция – Кърджали

- Регионалната здравна инспекция осъществява държавната здравна политика на територията на съответната област;
- Осъществява методическо ръководство върху дейността на звеното в общинската администрация, изпълняващо функции в сферата на здравеопазването;
- Координира и контролира дейностите по изпълнение на национални и регионални здравни програми на територията на съответната област;
- Съвместно с Общинска администрация–Кърджали разработва и осъществява програми за подобряване здравето на населението в общината и работа с рискови групи.

4.6. Участие на неправителствените организации

Важна роля в изпълнението на Стратегията играят неправителствените организации – част от тях участват в предоставянето на социални услуги като преки доставчици, други допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на гражданското общество и групите в риск в община Кърджали. С активното участие на НПО в процеса на изпълнение на Стратегията ще се подобри развитието на съществуващите услуги, чрез провеждане на информационни и застъпнически кампании, обучения, партниране в управлението на услуги.

Ролята на НПО се заключава в:

- Съвместно с общините, Д „СП“ и граждани, разработват интегрирани политики и мерки за социално включване;
- Участват като партньори на общините и/или водещи организации при разработването и изпълнението на проекти за социално включване, разкриване и управление на социални услуги;
- Предоставят социални, здравни и образователни услуги на територията на общината за лица в риск;
- Подпомагат училищата, ЦОП и други заведения за социални услуги при работа със семейството и с деца за изграждане на умения за самостоятелен живот и индивидуално развитие, задържане в училище, превенция на рисково поведение и зависимости;
- Участват в актуализирането на Стратегията, в изготвянето на годишен план за действие, в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

4.7. Механизми на партньорство с други общини и сектори

Ефективното междусекторно и междуобщинско партньорство ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в община Кърджали, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси. Развитието на партньорствата между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

В община Кърджали ще бъдат използвани разнообразни инструменти за сътрудничество като:

- Споразумения за съвместна работа за инициране и изпълнение на общи дейности и проекти, междуобщински и смесени услуги - ще се определят се рамкови правила и области на съвместна работа;
- Обществени форуми, граждански/обществени съвети с постоянно действие;
- Отворени работни групи, комисии и екипи с участие на всички заинтересовани страни;

- Провеждане всяка година на срещи между съседни общини за обмен на информация за групи в риск, обсъждане и планиране на съвместни дейности и проекти за подкрепа на целевите групи. Междубщинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като Д„СП“, Д„БТ“, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.);
- Съвместно развитие на мобилни екипи за предоставяне на социални услуги;
- Разработване на междусекторни проекти за подкрепа на групите в риск - решаването на проблемите на тези групи често изисква комбиниране на ресурсите на местно ниво и участието на всички заинтересовани страни.

5. Мониторинг и оценка на изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги

За изпълнение на Общинската стратегия, по предложение на Кмета на общината и след съгласуване с Д„СП“ и с Обществения съвет по социално подпомагане и услуги към Община Кърджали, ежегодно, до 30 април, Общинският съвет приема Годишен план за развитие на социалните услуги.

Резултатите от наблюдението и оценката се обобщават в Годишен доклад, изготвен от председателя на Обществения съвет. Докладът се внася за обсъждане и одобрение в Общински съвет-Кърджали и се публикува в специализираната електронна страница на общината.

Стратегията ще бъде актуализирана при необходимост с оглед оптимизиране на заложените цели и постигнати резултати.

За мониторинга и оценката на изпълнение на Стратегията се използват заложените индикатори.

6. Ресурси

6.1. Структура на средствата за финансиране на социалните услуги в община Кърджали

Разчетните средства, необходими за финансиране на социалните услуги в община Кърджали за прогнозния период са представени по направления в таблица 1.

Таблица 1

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015
За издръжка	482030	727830	1899845	2276705	2296705	2316705
За капиталови разходи	0	20000	100000	50000	250000	500000
Общо средства	482030	747830	1999845	2326705	2546705	2816705

6.2. Източници на финансиране

- Основен източник на финансиране в прогнозния период на социалните услуги остава републиканския бюджет. От него ще се финансира главно текущата издръжка на държавно делегираните дейности.
- Издръжката за местни социални услуги се финансират от собствени източници. Една част от разходите за текуща издръжка, особено за местните социални услуги и някои алтернативни услуги, които се получават от нуждаещите се без направление от отдел „Закрила на детето“ или друга отговорна специализирана държавна институция след въвеждането на задължителния минимален пакет от социални услуги с всеобщ достъп, мога да се покрият от установените официално от общинската администрация такси. В настоящия момент системата на Домашния социален патронаж подсказва конкретни модели за установяване на подобен род такси, които се отличават по механизъм на определяне в отделните общини.

- Финансирането на инвестициите, свързани с основен ремонт, изграждането на нови обекти за социални услуги и тяхното оборудване и обзавеждане, ще бъде осигурено основно от републиканския бюджет, в това число и със средства от оперативните програми.

Приложение 1

Използвани съкращения

Д„СП“ – дирекция „Социално подпомагане“

ДБТ – дирекция „Бюро по труда“

ДМСГД – Дом за медико-социални грижи за деца

ДЦВХУ – дневен център за възрастни хора с увреждания

ДЦДУ „Надежда“ – дневен център за деца с увреждания „Надежда“

ЛКК – лекарска консултативна комисия

НПО – неправителствени организации

ООН – Организация на обединените нации

Програма СИНДИ е програма на Европейското бюро на Световната здравна организация за профилактика на хроничните неинфекциозни болести (ХНБ).

РЗИ – Регионална здравна инспекция

РИО на МОМН - Регионалният инспекторат по образование на Министерството на образованието, младежта и науката

РЦПНОВДУСОП - Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности

ТЕЛК – Териториална експертна лекарска комисия

ЦНСТ – Център за настаняване от семеен тип

ЦОП – Център за обществена подкрепа